

5. Мельничук І. М. Соціальна психологія організацій : навч.-метод. посібн. Тернопіль : ТДМУ, 2005. – 143 с.

6. Недбай М. П. Формування професійної готовності майбутніх офіцерів-прикордонників до застосування технічних засобів у службовій діяльності : дис.... канд. пед. наук : 13.00.04. Хмельницький, 2009. – 300 с.

УДК 338.31

Дідик М.І.

вчитель української мови та літератури,
Тернопільський обласний навчально – реабілітаційний центр
mariya.didyk@gmail.com

ПРОФЕСІЙНЕ ЗРОСТАННЯ ПЕДАГОГА

Слово *учитель* має давнє індоєвропейське коріння й означає «той, хто веде». Скільки має вчитися той, хто веде? Якими мають бути шляхи професійного розвитку педагога? «Скільки б ти не жив, усе життя слід навчатися», – говорить Сенека. [5, с. 67]

В. Сухомлинський писав: «Учительська професія – це людинознавство, постійне проникнення у складний духовний світ людини, що не припиняється».[5, с. 34] Якщо педагог прагне бути кращим, то постійно вдосконалюватиме себе, досягатиме високого рівня.

Актуальність професійного розвитку педагога, його практична значимість:

- забезпечує умови для розвитку творчої особистості дитини;
- сприяє виконанню завдань Національної доктрини розвитку освіти;
- сприяє позитивній мотивації учнів до пізнавальної діяльності, потреби в самопізнанні, самореалізації та самовдосконаленні;
- забезпечує особистісно-орієнтовану модель навчання;
- робить можливим оригінальний підхід до побудови структури сучасного уроку.

Шляхи професійного розвитку учителя:

- досягти високого рівня володіння предметними та психологічними знаннями;
- допомогати своїм учням знаходити шляхи до самореалізації, самопізнання, стати самостійними, творчими та впевненими в собі;
- бути комунікативним, ерудованим;
- володіти логічно
- перспективним мисленням, проєктивними вміннями, адаптаційними та організаційними, інноваційними знаннями та навиками;
- керуватися у своїй роботі вміннями контролю та самоконтролю, навичками дослідницької діяльності учнів;
- постійно знаходитися у творчому пошуку, ні на мить не зупинятися на досягнутому;
- чітко визначати нові цілі;
- оперативно аналізувати помилки та недоліки своєї праці [4, с. 2];

- з великим натхненням рухатися разом з учнями до високих досягнень науки;
- бути цікавим для своїх учнів;
- відкривати для дітей скарби освітніх просторів;
- бути уважним до вихованців, терплячим, увічливим, артистичним, справедливим, цілеспрямованим, оригінальним, винахідливим, вимогливим до себе та до інших, креативним, упевненим в собі. [1, с. 39-42]

Щоб досягти професійного успіху, треба навчитися мріяти про значне та велике, бути готовим брати на себе відповідальність, уміти планувати своє майбутнє, щоразу налаштовувати себе на перемогу. Тільки той, хто досягнув успіху, зможе вирішити будь-які освітні та виховні задачі. Внести в освітній процес нові погляди та перспективи, вивести українську націю на новий високий профільний рівень наукових надбань і виростити професійно значущих спеціалістів для різногалузевих установ та підприємств. [2, с. 10-15]

Коли учитель стане хорошим педагогом, а не посереднім, тоді буде кимось, – сказав Горацій. [5, с. 76] Подібно думав і Г. Флобер: «Скласти формулу успіху досить просто: взяти сто відсотків бажання і помножити його на сто відсотків дії, й отримаємо те, що називається бажаним результатом» [5, с. 28]. Проте й бажання, і дії мають безліч «але». «Але»...діяти необхідно:

- у межах державного закону;
- у межах морального закону;
- без страху;
- без очікувань;
- дієвим способом. [3, с. 2]

Але, як відзначив Гюстав Флобер: «Успіх – це наслідок. Ніколи не можна робити його метою. [5, с. 29]

Викладач ХХІ століття – це:

- гармонійно розвинена, внутрішньо багата особистість, яка прагне до духовної, професійної, загально-культурної й фізичної досконалості;
- уміє відбирати найбільш ефективні прийоми, способи та технології навчання й виховання для реалізації поставлених завдань;
- уміє організувати рефлексивну діяльність;
- володіє високим ступенем професійної компетентності, повинна постійно вдосконалювати свої знання та вміння, займатися самоосвітою, мати багатогранні інтереси. [3, с.2]

Не можна сказати, що учитель досягнув професійного розвитку, він ніколи не перестає розвиватися і вчитися. «Учитися ніколи не рано, ніколи не пізно, це завжди вчасно», – сказав Н. Пезешкіан. [5, с. 33]

Література

1. Амонашвілі Ш., Загвоздкін В. Якість освіти // Дайджест педагогічних ідей та технологій шк.парк. – 2002 – №3 – С. 39-42.
2. Кононко О. Розвинена особистість як гарант життєвої компетентності // Початкова школа. – 2001. – №3 – С. 10-15.
3. Максименко Л. Формування життєвої компетентності особистості // Шк.світ. – 2001. – №48. – С. 2.

4. Сухомлинський В.О. Сто порад вчителю // В.О. Сухомлинський / Вибр.тв. в 5т. – Т. 2. – К.: Рад.шк.,1976.

5. Науково – методичний посібник. За науковою редакцією кандидата істор.наук І.Г. Єрмакова. Життєва компетентність особистості: від теорії до практики. Запоріжжя «Центріон». – 2005.

УДК 371.134

Дмитраш Л.Р.
Вихователь-методист ЗДО №1
«Золота рибка» м. Чортків
super.dnz-1@ukr.net

ЦІНІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ ПЕДАГОГА-ДОШКІЛЬНИКА: ВІД ВИТОКІВ ЕТНОПЕДАГОГІКИ ДО СУЧАСНИХ РЕФОРМАЦІЙНИХ ЗМІН

Нашому поколінню в спадок дістався неоціненний скарб, набутий нашими пращурами протягом століть – морально-етичні цінності та знання, звичаї та традиції виховання, які передавались від покоління до покоління і стали основою системи виховання сьогодні. Проблема цінностей і ціннісних орієнтацій – споконвічна проблема як суспільства, так і кожної людини зокрема. Саме зараз, в період національного відродження України, в умовах реформування системи освіти та виховання, проблема ціннісних орієнтацій набуває особливої актуальності та гостроти. Руйнування колишніх пріоритетів у політиці, економіці, особливо в духовному житті нації, вимагає віднайти чіткі методологічні підстави до відродження втраченої духовності народу, до формування гуманістичних засад образу України в ХХІ ст.

Будь-які цінності формуються і затверджуються в житті не випадково, а у прямій залежності від соціальних, політичних, економічних відносин в суспільстві, які певним чином впливають на розвиток системи освіти та виховання. Проте існує ряд цінностей, які є вічними, невмирущими. Істина, честь, мудрість, свобода, сім'я, любов – уявлення та сила впливу цих цінностей у тому, що вони виступають для людини духовними орієнтирами, спрямовують життя людей на добродійність протягом багатьох століть, складають основу системи цінностей українського народу. Історія формування системи цінностей українського народу охоплює періоди швидкого прогресу (IX – XIV ст., XVI – XVII ст., друга половина XIX – XX ст.) та періоди занепаду і на кожному етапі формування дуже чітко проявляється прагнення до формування найкращих моральних якостей.

Старослов'янськими племенами (антами і росами), які жили в VI-VIII ст. н. е. на території Наддніпрянщини і від Карпат до Дону була створена оригінальна і гуманна система виховання, в якій особлива увага приділялась вихованню поваги до старшого в роді. У дітей виховувались такі якості, як: працьовитість, стійкість, хоробрість, витривалість, чесність, правдивість, дбайливе ставлення до слабких та хворих.

Однією з найдавніших літературних пам'яток, яка заклала фундамент